Programski jezici i oprema za nastavu programiranja u školama

2. domaća zadaća

Komunikacija Micro:bita

Aktivnost je zamišljena za učenike 7. razreda osnovne škole u sklopu nastavnog sadržaja "Mrežna komunikacija" (Ishod A.7.1). Aktivnost može poslužiti za uvođenje ili utvrđivanje novih pojmova (Mrežno povezivanje, IP adrese, protokoli, ...).

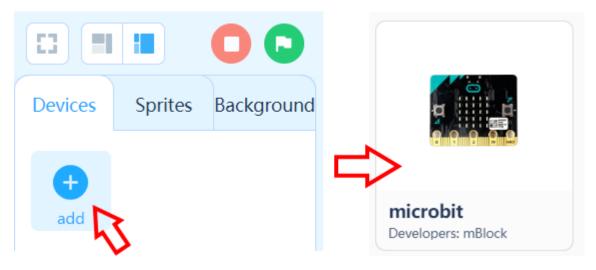
Aktivnost uključuje i rad s jednostavnim tipovima podataka (Ishod B.7.1).

Predviđeno potrebno vrijeme: 30 minuta

Za ovu aktivnost potrebna su minimalno 2 *Micro:bita*. Aktivnost ima smisla za 3 i više. Teoretski maksimalan broj je 25 *Micro:bita*. Te instaliran *mBlock* 5 (v5.1.0).

Priprema

- 1. Spojimo Micro:bit s računalom pomoću microUSB kabela.
- 2. Pokrenemo *mBlock* 5 (v5.1.0).
- 3. Dodamo novi uređaj i odaberemo *Micro:bit*.

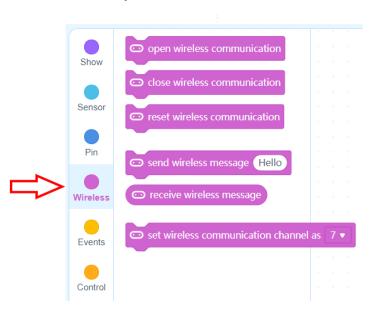
4. Proći kroz aktivnosti iz moje prve zadaće.

Uvodna aktivnost "Pošalji mi poruku"

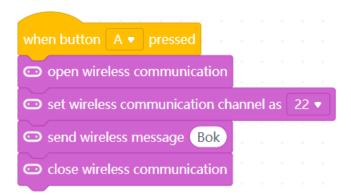
U ovoj aktivnosti ćemo poslati poruku s jednog *Micro:bita* na drugi. Pritiskom na tipku *A* prvi *Micro:bit* će poslati poruku koju će primiti drugi *Micro:bit* te ju prikazati pomoću mreže LED lampica.

Učenici ovu aktivnost mogu provesti u parovima, tako da jedan učenik prima, a drugi šalje poruku.

Blokovi za komunikaciju:

1. Kako bi uspješno poslali poruku pritiskom na tipku *A* trebamo prvo otvoriti bežičnu komunikaciju te postaviti kanal na kojem ćemo slati poruku. Nakon toga možemo poslati poruku i zatvoriti bežičnu komunikaciju.

2. Kako bi uspješno primili poruku na drugom *Micro:bitu* također trebamo otvoriti bežičnu komunikaciju te odabrati **isti kanal** kao i *Micro:bit* koji nam šalje poruku. Za razliku od Micro:bita koji nam šalje poruku mi ne znamo kada će nam poruka stići. Zbog toga trebamo poruku primati u beskonačnoj petlji.

Uploadamo program te isprobamo slanje poruke.

Primijetimo da *Micro:bit* kada nije primio poruku prikazuje *None*. Kada primi poruku prikazuje poruku. Prikazivanje poruke *None* ulazi u jedna od problema koji su detaljno opisano na kraju ovog dokumenta.

Dobro je poruku zapamtiti pomoću varijable:

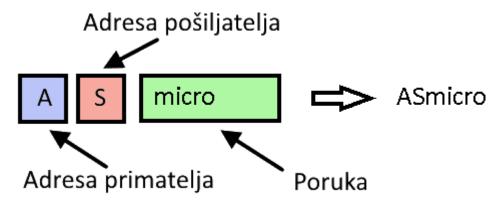
Glavna aktivnost "Ping"

U ovoj aktivnosti nastavnikov *Micor:bit* ima ulogu servera, te se na njemu nalazi unaprijed pripremljeni program. Zadatak učenika je poslati i primiti poruku od servera te izmjeriti vrijeme koje je prošlo između slanja poruke i primanja odgovora.

Budući da će u ovoj aktivnosti, za razliku od prethodne, svi učenici imati mogućnost komunikacije s serverom na istom kanalu prije početka aktivnosti trebamo dogovoriti protokol za slanje i primanje poruka.

Protokol:

- 1. Komuniciramo na kanalu 22.
- 2. Svaki od učenika treba odabrati svoju adresu. Adresa se sastoji od jednog slova engleske abecede. (A Z) Sve adrese trebaju biti međusobno različite. Adresa servera je slovo S, dakle nitko drugi ne može odabrati slovo S kao svoju adresu.
- 3. Poruka (Paket) koji šaljemo treba biti sljedećeg oblika:

Možemo usporediti s shemom stvarnog paketa.

ZAGLAVLJE	PODATCI	PROVJERA
Adresa primatelja Adresa pošiljatelja	Podatci u binarnom obliku	Provjera duljine paketa, provjera prijenosa, itd.

4. Kada server na adresi S primi poruku "micro" on će na nju odgovoriti porukom "bit". (s odgovarajućim formatom zaglavlja)

Mjerenje vremena:

Micro:bit mjeri vrijeme koje je proteklo od njegovog uključivanja u milisekundama. Tom podatku možemo pristupiti pomoću bloka:

Ako neposredno prije slanja poruke spremimo vrijeme koje je prošlo od uključivanja u varijablu. Te isto napravimo neposredno nakon primanja poruke. Oduzimanjem druge varijable od prve dobivamo proteklo vrijeme u milisekundama.

Rad sa stringovima:

Pomoću blokova za rad sa stringovima:

Možemo sastavljati poruku koju ćemo slati, odnosno ispitivati sadržaj primljene poruke.

Zadatak 1.

Pošalji poruku serveru (pritiskom na tipku A) na adresi *S* prema gore dogovorenom protokolu. Izmjerite vrijeme proteklo između slanja poruke i primanja odgovora te ga prikažite pomoću mreže LED lampica. Na poruku "micro" s odgovarajućim zaglavljem server će odgovoriti s "bit". Ako odgovor ne primimo unutar 5 sekundi od slanja poruke smatramo da je poruka izgubljena.

Rješenje:

Odaberemo svoju adresu. Uvjerimo se da je naša adresa jedinstvena. Svoju adresu možemo pohraniti u posebnoj varijabli. Pretpostavimo da smo odabrali adresu "A".

Pritiskom na tipku A otvorimo bežičnu komunikaciju, odaberemo kanal 22, zapamtimo vrijeme slanja i pošaljemo poruku oblika "SAmicro".

Čekamo dok ne primimo odgovor odgovarajućeg formata ("ASbit") ili dok ne prođe 5 sekundi od slanja. Zapamtimo vrijeme primanja.

Izračunamo i prikažemo izmjereno vrijeme.

```
when button A pressed

set Moja adresa to A

set Adresa primatelja to S

open wireless communication

set wireless communication channel as 22 v

set poslano to running time

send wireless message join Adresa primatelja join Moja adresa micro

wait until receive wireless message = join Moja adresa join Adresa primatelja bit or running time poslano poslano to running time communication poslano until scroll done

set primljeno to running time

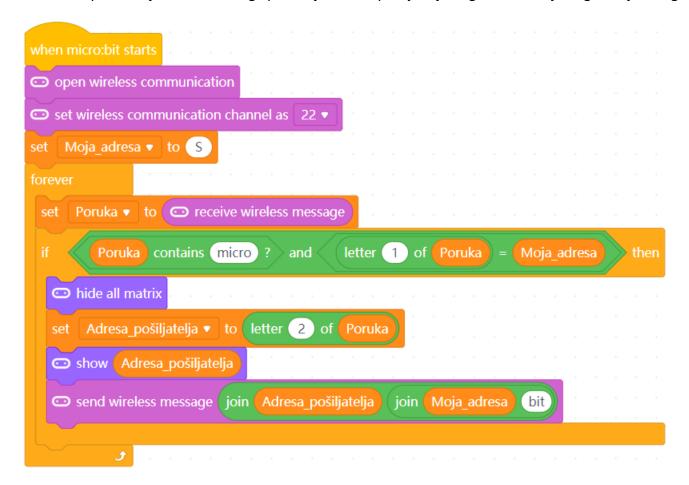
show primljeno poslano until scroll done

close wireless communication
```

Analiza programa za server:

Nakon što učenici uspiju izmjeriti vrijeme između slanja i primanja poruke (*latency*), zajedno s učenicima proanaliziramo program koji se nalazio na serveru.

Server prima poruke u beskonačnoj petlji sve dok ne primi poruku koja sadržava "micro" te ima adresu servera na prvom mjestu. Nakon toga prikazuje adresu pošiljatelja te generira i šalje odgovarajući odgovor.

Zadatak 2.

Pokušajte poslati poruku jedni drugima prema dogovorenom protokolu. Za to vaš *Micro:bit* treba biti u mogućnosti slati i primati poruke. Proučite primjer servera iz prethodnog zadatka.

Savjet je koristiti ovaj blok za slanje poruke:

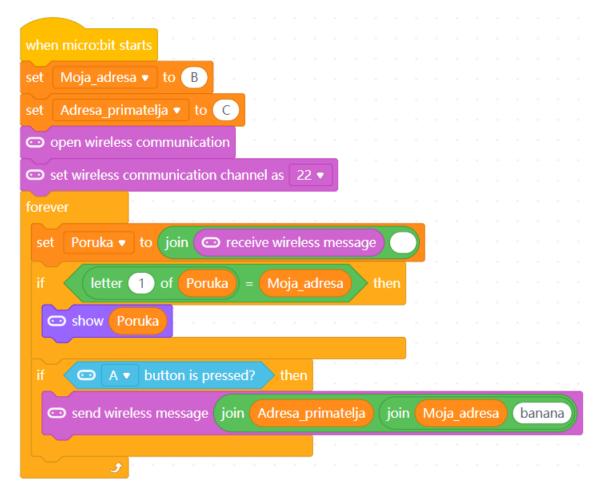
Rješenje:

Možemo kreirati posebne varijable za adresu primatelja i pošiljatelja. Otvaramo bežičnu komunikaciju, postavljamo kanal 22, i u beskonačnoj petlji primamo poruke. Budući da kada nema poruka primamo poruku tipa *None* što može uzrokovati probleme pri radu sa stringovima možemo se poslužiti sljedećim trikom:

Provjerimo je li primljena poruka poslana nama. Ako je prikažemo poruku.

Isto tako na pritisak tipke A šaljemo poruku na adresu primatelja u odgovarajućem formatu.

Moguće nadogradnje ove aktivnosti

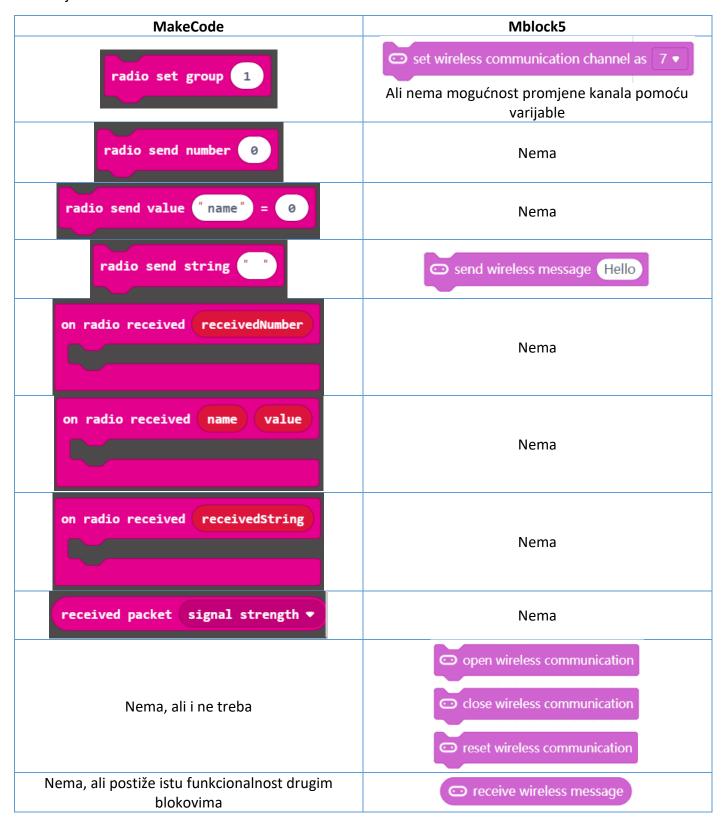
Dodati mehanizam za provjeru primanja poruke i ponovno slanje poruke u slučaju izgubljene poruke.

Napraviti blok za enkripciju poruke, na primjer, Cezarovom šifrom. Pokušati presresti šifriranu poruku koja se šalje između dva *Micro:bita* te napraviti dešifriranje.

Osmisliti sustav komunikacije Morseovom abecedom i tipkama A za slanje točke i B za slanje crtice.

Detaljan opis problema

1. Glavni problem je nedostatak blokova u *Mblocku 5* za bežićnu komunikaciju. Na primjer *MakeCode* sadrži sljedeće blokove:

To onemogućava korištenje kanala kao adrese u aktivnosti te smo primorani koristiti način komunikacije u kojem svi primaju sve poruke (možemo povezati s vrstom LAN mreže u kojoj sva računala komuniciraju pomoću sabirnice). Dolazi do potrebe za improvizacijom kod primanja poruke kako bi se izbjeglo da poruka tipa *None* uđe u operacije rada sa stringovima što će uzrokovati grešku.

```
forever

set Poruka ▼ to □ receive wireless message

if Poruka contains micro ? and letter 1 of Poruka = Moja_adresa then

while True:

Poruka = radio.receive()

if str(Poruka).find(str('micro')) > -1 and Poruka[0] == Moja_adresa:

forever

set Poruka ▼ to join □ receive wireless message

if letter 1 of Poruka = Moja_adresa then

□ show Poruka

while True:

Poruka = str(radio.receive()) + str('')

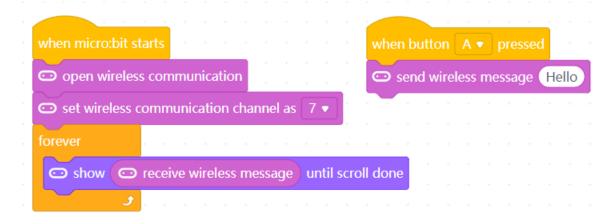
if Poruka[0] == Moja_adresa:
```

2. Mješanje brojeva i stringova nije dobra ideja ako bi na primjer htjeli da su adrese iz aktivnosti cijeli brojevi ("54micro"). Ovo će dati grešku:

```
if    letter 1 of Poruka = 5 then
if Poruka[0] == 5:
    display.scroll(str(Poruka), wait=False, loop=False)
```

Ovo neće dati grešku.

3. Prema mojem testiranju, koje nije bilo temeljito, ovo ne radi:

Dok ovo radi:

